

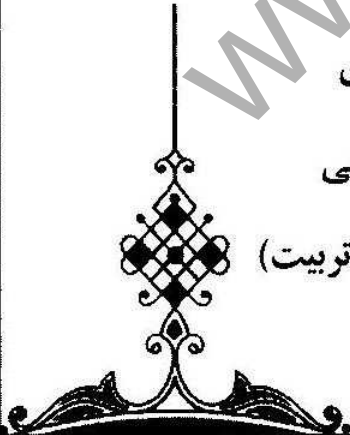
منهارتهای تفکر

از دیدگاه قرآن

تالیف و جمع آوری

حبیبه عقیقی بخشایشی

(کارشناس ارشد تعلیم و تربیت)

عقیقی بخشایشی، حبیبه ۱۳۴۸

تفکر از دیدگاه قرآن / مولف: حبیبه عقیقی بخشایشی، تهران، کتاب عقیق

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

تفکر ۲- قرآن

شابک: ISBN978-600-7953-19-8

شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۷۶۴۹۵

عنوان: تفکر از دیدگاه قرآن

مولف: حبیبه عقیقی بخشایشی

ناشر: موسسه انتشاراتی کتاب عقیق

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۴

لینوگرافی: نوید اسلام

چاپ و صحافی: نوید اسلام

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۵۳-۱۹-۸

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه ناشر:
۹.....	مقدمه:
۱۱.....	مهارت‌های تفکر:
۱۲.....	افعال مرتبط با تفکر:
۱۵.....	مهارت‌های تفکر برخاسته از قرآن:
۱۵.....	۱- ارزشیابی شواهد:
۱۶.....	۲- استنباط:
۱۸.....	۳- انجام دادن انتخاب‌های شخصی:
۱۸.....	۴- اولویت‌بندی:
۲۰.....	۵- پدیدآوری مفهوم:
۲۰.....	۶- پرسش راه بردی:
۲۲.....	۷- پیش‌بینی:
۲۳.....	۸- تفکر انعطاف‌پذیر:
۲۵.....	۹- سازمان‌دهی پیشاپیش:
۲۵.....	۱۰- تفکر سیال:
۲۶.....	۱۱- تفکر سیستماتیک:

- ۱۲- تعمیم دادن: ۲۷
- ۱۳- تعیین روابط علی - معلولی: ۲۸
- ۱۴- حل مسئله: ۲۹
- ۱۵- روش مهندسازی: ۳۰
- ۱۶- سلسله مراتبی کردن: ۳۱
- ۱۷- شرح و بسط: ۳۳
- ۱۸- طرح سوال ویژه برای پژوهش: ۳۴
- ۱۹- فرضیه سازی و آزمون فرضیه: ۳۵
- ۲۰- مدیریت توجه: ۳۶
- ۲۱- مشاهده فعال: ۳۷
- ۲۲- معیار سازی: ۳۸
- ۲۳- مقایسه: ۳۹
- ۲۴- یاد سپاری: ۴۱
- ۲۵- اندازه گیری: ۴۱
- منابع و مآخذ ۴۵
- فهرست آیات: ۴۷

مقدمه ناشر:

تفاوت اساسی انسان و سایر موجودات در داشتن قوه تفکر است. آدمی به کمک نیروی تفکر توانسته است قتل پیشرفت را فتح کند و بر اشرف مخلوقات بودن خود صحه بنهد. علوم مختلف روز، هنر، تمدن، پیشرفت در تکنولوژی همه مصادیقی بر این گفتارند. به راستی چرا می‌اندیشیم؟ آموزش و پرورش فرصتی است برای آموختن چیزهایی که به طور مستقیم برای بقا مفید است در جوامع پیشرفته تفکر به عنوان راهی برای انتقال فرهنگ و رشد ذهن مطرح است و در همه مقاطع آموزش و پرورش از برنامه درسی دوره ابتدایی گرفته تا متوسطه و دانشگاه، چه به طور سربسته و چه آشکار بحث رشد تفکر مطرح است. حضرت علی (ع) می‌فرماید:

"افضل العبادة الفكر" - "بالاتر از هر عبادتی بکار انداختن نیروی تفکر و تعقل

است" (الحديث ج ۱ ص ۳۲۵)

به فرموده قرآن کریم، این کتاب کتابی است برای جواب به نیازهای بشر، با تذکراتی آسان و قابل فهم برای هدایت. از آنجا که تحقیق و تدبیر و بررسی در قرآن مخصوص گروه ویژه‌ای نیست و همه افراد بشر در استفاده و بهره‌وری و نیز معرفت جویی و کمال طلبی از این کتاب شریف حقوق یکسانی دارند (پارسا-۷۲) برآن شدیم که تفکر را از دیدگاه این منبع عظیم بررسی کنیم. لازم به ذکر است که این کتاب برگزیده‌ای از پایان نامه دوره کارشناسی ارشد مولف است که با موضوع "جایگاه

تفکر در قرآن و تلفیق راهکارهای برخاسته از قرآن در برنامه درسی فیزیک " که قسمت اول آن به تیمن و تبرک قرآنی بودن موضوع مد نظر ناشر برای این کتاب می باشد. ولی از آنجا که هیچ اثر چاپی خالی از ایراد و اشکال نیست، از تمامی خوانندگان تقاضا دارم ما را از نظرات ارزشمند خود محروم نفرمایند.

اول مرداد ماه ۹۳

www.ketab.ir

مقدمه:

تفکر از مباحثی است که در قرآن کریم مورد تاکید فراوان است. قرآن انسانها را از پیروی چیزی که دانشی نسبت به آن ندارند منع نموده است: «وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ؛ از چیزی که دانشی درباره آن نداری پیروی مکن» (سوره اسراء - ۳۶) این آیه به تنهایی نشان می‌دهد که اسلام تا چه اندازه به زندگی آگاهانه اهمیت می‌دهد.

تاکیدی که قرآن به پرورش نیروی عقل کرده است نیز نشان می‌دهد که از نظر قرآن، یک انسان رشد یافته کسی است که اهل فکر و تشخیص باشد. از نظر قرآن اگر کسی فکر و اندیشه خود را به طرز صحیحی بکار گیرد و هدف او تنها درک حقیقت باشد می‌تواند رستگاری را از گمراهی تشخیص دهد و لذا هیچگونه اجباری در پذیرفتن اصول دین نیست: «لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ؛ در دین هیچ اجباری نیست هدایت از گمراهی مشخص شده است» (سوره بقره - ۲۵۶) از این آیه بر می‌آید که عامل اصلی انحراف و گمراهی انسانها بکار نگرفتن فکر و اندیشه است. البته در دنیای امروزه روی آوردن به این بحث بسیار شایع شده. طرح مهارتهای تفکر - راهکارهای تفکر و مضامینی مشابه این به صورت کتب یا برگزاری سمینارهای علمی و تخصص همه نشانگر بالا بودن اهمیت مسئله است. ما در این مختصر در پی آن هستیم

که از دیدگاه قرآن به این موضوع پرداخته و در حد توان وبضاعت ناچیز خود به مهارت‌های تفکر از دید قرآن می پردازیم.

www.ketab.ir